

Polis, räddningstjänst och SOS Alarm i Stockholm satt sida vid sida under ett två veckor långt samverkanstest. – Det är häpnadsväckande och inspirerande att de lyckades så bra som de gjorde, säger Jonas Landgren, forskare vid Chalmers som utvärderar försöket.

FOTO: GUNNO IVANSSON

Snabbare utlarmning med vardagssamverkan

Utvärderingen av storövningen Samö 2007 pekade på behovet av att utveckla samordningen mellan organisationer vid en stor händelse.

Detta tillsammans med erfarenheter från verkliga händelser ledde till att det startades ett regionalt samverkansprogram i Stockholmsregionen.

■ De brister som utvärderingen av Samö 2007 lyfte fram blev en väckarklocka för alla inblandade aktörer.

– Erfarenheterna visade på behovet av samordning mellan organisationer. Programmet handlar konkret om hur vi tillsammans ska omsätta samverkan i teori till praktik före, under och efter händelser, säger Ola Slettenmark, som leder programmet på uppdrag av organisationerna.

Länsstyrelsen i Stockholms län började arbeta med frågorna tillsammans med flera myndigheter och organisationer. Efter sammanslagning med ett annat projekt i Stockholms stad formerades hösten 2011 Program för samverkan – Stockholmsregionen som ska pågå till 2014.

Det övergripande målet är

att utveckla samverkan och öka samordningen av samhällets resurser. En rad projekt ska öka förståelse och kunskap om roller och ansvar, effektivare samverkansprocesser, samordnad planering och koordinerade beslut.

– Det finns en tydlig inriktning från styrgruppen att man vill se ”verkstad”. Programmet är därför ganska ”hands on” och varje projekt ska leverera förbättringsförslag som snabbt och med enkla medel går att genomföra, säger Ola Slettenmark.

Ett exempel är projektet ”Vardagssamverkan blåljus” där man placerat polisens, SOS Alarms och räddningstjänstens larmoperatörer tillsammans. Det är ingen övningsmiljö utan operatörerna hanterar skarpa larm. Delprojektet är kort, bara två veckor, och Ola Slettenmark har uppvaktat parterna för att snabbt få det till stånd.

– Ibland utreder man halvt ihjäl sig och därför är det oerhört kul att aktörerna vågade och ville ta beslutet att genomföra försöket. För mig är det ett tydligt symptom på att det finns en verklig vilja att förändra, säger Ola Slettenmark.

Projektet har pågått dagtid vardagar med en timmes utvärdering i slutet av varje dag.

– Målsättningen är att ge deltagarna möjligheter att upptäcka saker, att självupplevt förstå sitt eget system och organisation i relation till övrigas. Förhoppningen är att vi upptäcker flaskhalsar.

Operatörerna är positiva till försöket.

– Det blir mer korrekt utlarmning och det är lättare att hantera säkerheten på plats för ambulanspersonal, säger Sofia Horn, ambulansdirigent på SOS Alarm.

– Ärenden kommer igång och kan avslutas snabbare. När räddningscentralen får in ett larm hör jag adressen och kan skriva händelserapport direkt, säger Helen Fischerström, polisinspektör.

Hon ger ett exempel från tidigare på dagen.

– I morse blev en flicka på moped påkörd av bil på Stadsgrådsleden. Jag lägger ärendet 9.58, bil beordrad 9.59, patrull på plats 10.01. I vanliga fall hade räddningscentralen inte hun-

Ola Slettenmark

nit föra över ärendet till oss och nu är vi redan på plats.

I projektet deltar Storstockholms och Södertörns räddningscentraler. Johan Winsnes, ledningsförmän på Storstockholms räddningscentral, är förvånad över de positiva effekterna.

– Alla är här och jag kan prata direkt med dem. Lindvretens ledningscentral och vi har alltid fått ringa varandra när vi ska larma den andres enheter. I dag hade vi en lägenhetsbrand i Vällingby som ligger inom mitt område. Närmaste station är Järfälla som hör till hans område, men nu kunde jag larma Järfälla direkt och slapp fyra moment.

MSB stöder projektet bland annat med en förstudie kring sekretessfrågor, kvalitetsstyrning och med utvärdering.

– Programmet omfattar till stora delar samma områden som MSB arbetar med. I en region med många planerade och plötsliga händelser ges bra möjligheter att tillsammans med aktörerna prova och omsätta MSBs forskning och utveckling i verkligheten, säger Lars Berg, MSB.

Forskarna Erik Cedergårdh och Jonas Landgren ska analy-

sera och utvärdera det på flera sätt unika experimentet.

– Det var ingen övning utan skarpt och det var ingen som ledde arbetet utan operatörerna organiserade sig själva. Ändå lyckades de samarbeta så att informationsdelningen blev snabbare än det traditionella sättet att arbeta. Det är häpnadsväckande och inspirerande att de lyckades så bra som de gjorde, säger Jonas Landgren.

Sekretess är en av de frågor som ska behandlas i rapporten, men han ser inga stora problem.

– Reglerna är mer till för att skydda organisationerna än att stötta den hjälpsökande. Det finns saker som jag tror att allmänheten inte skulle acceptera om man kände till dem. Man måste se det ur den hjälpsökandes perspektiv och då handlar det om att säkerställa att larmoperatörerna är professionella, säger Jonas Landgren.

GUNNO IVANSSON

Fotnot: Finansierande deltagare är bl.a. Länsstyrelsen, SOS alarm, Polisen, Landstinget, länets räddningstjänster, Trafikverket, Storstockholms lokaltrafik, Stockholms stad och Stockholms hamnar. Länets 26 kommuner är föremål för förankring under 2012.